

**BÀI 20: SINH VẬT VÀ SỰ PHÂN BỐ
CÁC ĐỐI THIÊN NHIÊN.
RỪNG NHIỆT ĐỚI**

Các cơ thể sống tồn tại và phát triển ở các môi trường khác nhau đã tạo nên sự khác biệt, tính đa dạng của sinh vật trên Trái Đất. Vậy sự đa dạng của sinh vật trên Trái Đất biểu hiện như thế nào?

BÀI 20: SINH VẬT VÀ SỰ PHÂN BỐ CÁC ĐỚI THIÊN NHIÊN. RỪNG NHIỆT ĐỚI

**Sự đa dạng của thế giới
sinh vật**

**Các đới thiên nhiên
trên thế giới**

Rừng nhiệt đới

BÀI 20: SINH VẬT VÀ SỰ PHÂN BỐ CÁC ĐỐI THIÊN NHIÊN. RỪNG NHIỆT ĐỚI

I. Sự đa dạng của thế giới sinh vật

THẢO LUẬN NHÓM (3 phút)

Đọc thông tin mục 1 và quan sát hình 20.1, 20.2 trong SGK, thảo luận theo nhóm : Hãy cho ví dụ về sự đa dạng của thế giới sinh vật ở lục địa và đại dương mà em biết?

Rừng nhiệt đới

Rừng lá kim

Hoang mạc

Hình 20.1. Một số thảm thực vật trên thế giới

Hình 20.2. Một số loài động vật ở lục địa và đại dương

Đọc thông tin mục 1 và quan sát hình 20.1, 20.2 trong SGK, thảo luận theo nhóm : Hãy cho ví dụ về sự đa dạng của thế giới sinh vật ở lục địa và đại dương mà em biết?

- Ở lục địa có đa dạng các thảm thực vật như các loại rừng, rừng nhiệt đới, rừng lá kim,..... Các loại động vật sinh sống cũng cực kì phong phú, đa dạng có động vật sinh sống ở rừng cũng có động vật sinh sống ở các hoang mạc. Rất nhiều loài động vật khác nhau sinh sống trên lục địa. Các loài này có kích thước, chủng loại và số lượng khác nhau. Một số loài như : Hổ, báo, voi, cáo, gấu, chuột, chim, ếch, rắn, mèo, bò cạp....
- Ở đại dương có rất nhiều loài cá, tôm, cua, rùa, tảo biển,... sinh sống dưới đại dương.

Rừng lá kim

Thảo nguyên

Rừng nhiệt đới

Xavan

BÀI 20: SINH VẬT VÀ SỰ PHÂN BỐ CÁC ĐỐI THIÊN NHIÊN. RỪNG NHIỆT ĐỚI

I. Sự đa dạng của thế giới sinh vật

1. Thực vật

- Thực vật có vai trò chủ yếu trong sự hình thành các thảm thực vật. Hiện có gần 300000 loài thực vật đã được xác định trên thế giới.

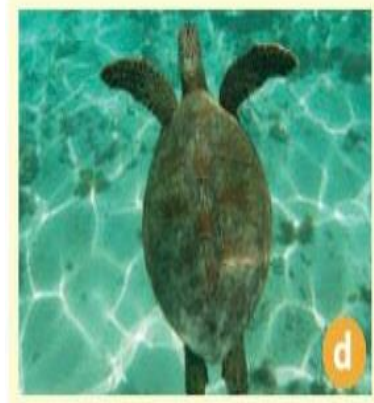
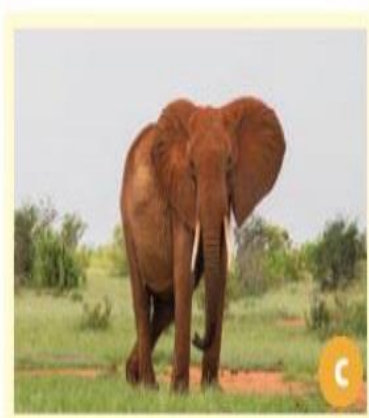
2. Động vật

2. Động vật

THẢO LUẬN NHÓM ĐÔI (5 phút)

Đọc thông tin mục 2 và quan sát hình 20.2 trong SGK, thảo luận hoàn thành phiếu học tập:

Môi trường sống	Động vật
Trên cạn	Hươu cao cổ, voi, gấu trắng, ngựa,...
Dưới nước	Cá heo, rùa, cá mập, tôm, cua....

Hình 20.2. Một số loài động vật ở lục địa và đại dương

BÀI 20: SINH VẬT VÀ SỰ PHÂN BỐ CÁC ĐỐI THIÊN NHIÊN. RỪNG NHIỆT ĐỚI

I. Sự đa dạng của thế giới sinh vật

1. Thực vật

- Thực vật có vai trò chủ yếu trong sự hình thành các thảm thực vật. Hiện có gần 300.000 loài thực vật đã được xác định trên thế giới

2. Động vật

- Động vật có khả năng di chuyển để thích nghi với môi trường nên sự phân bố của động vật ít phụ thuộc vào khí hậu.

BÀI 20: SINH VẬT VÀ SỰ PHÂN BỐ CÁC ĐỐI THIÊN NHIÊN. RỪNG NHIỆT ĐỚI

II. Các đới thiên nhiên trên thế giới

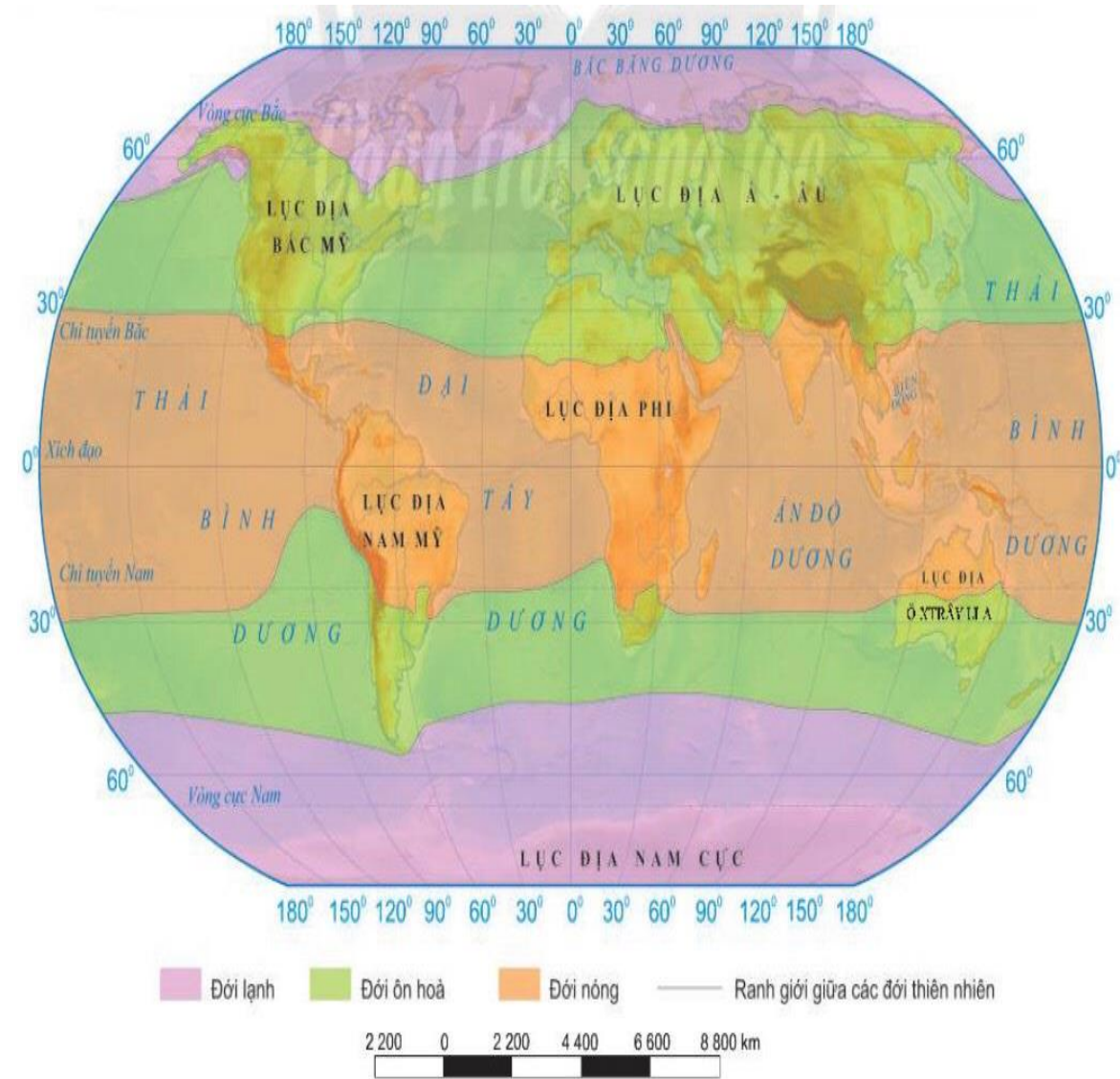
II. Các đới thiên nhiên trên thế giới

1. Quan sát lược đồ hình 20.3, em hãy kể tên và xác định các đới thiên nhiên trên thế giới.

2. Dựa vào lược đồ hình 20.3 và thông tin SGK, hãy nêu đặc điểm của đới nóng, đới ôn hòa, đới lạnh về Phạm vi; Khí hậu; Thực vật; Động vật

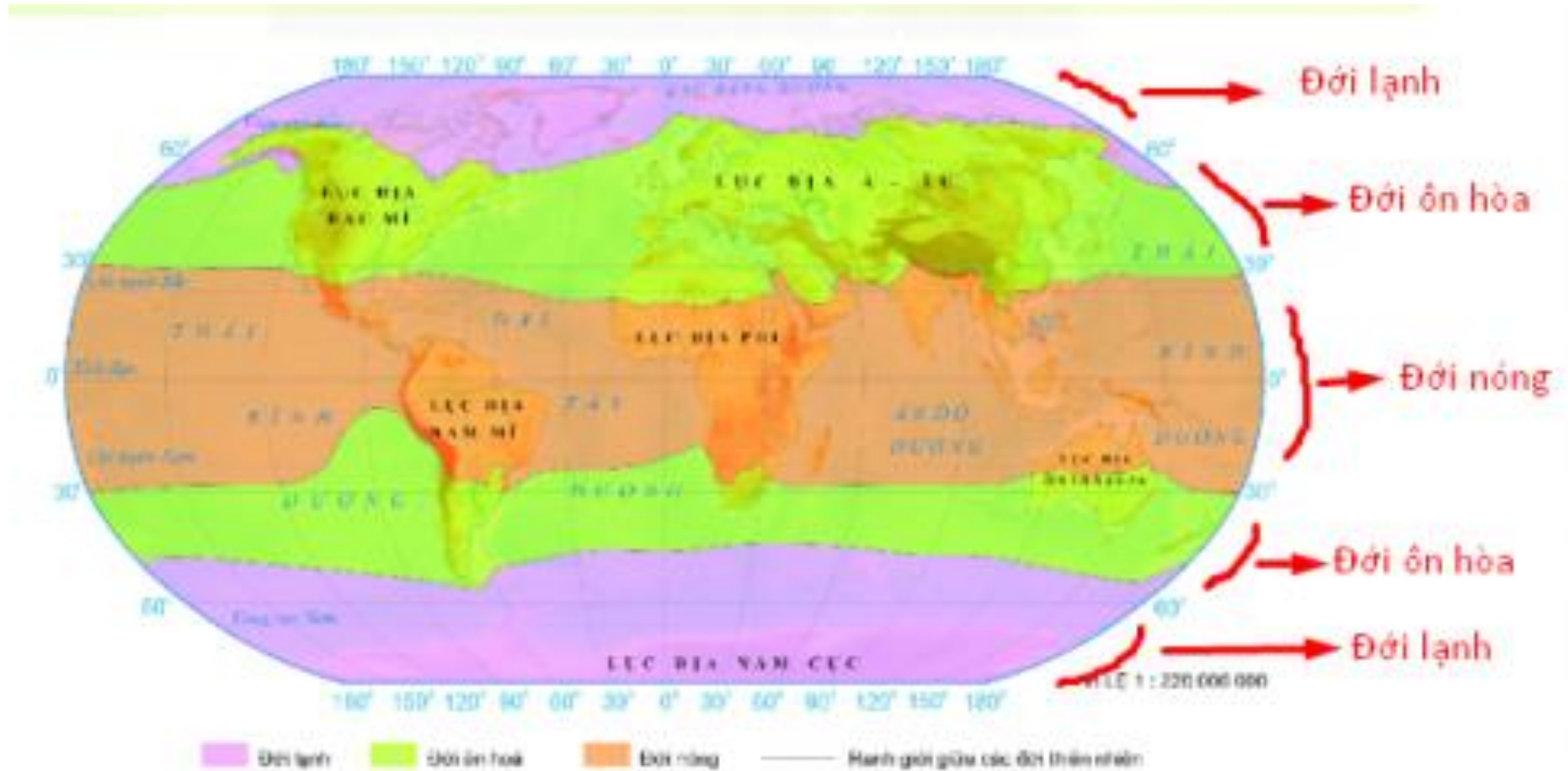
3. Liệt kê các đới thiên nhiên theo châu lục.

Châu lục	Đới thiên nhiên

Hình 20.3. Các đới thiên nhiên trên thế giới

1. Quan sát lược đồ hình 20.3, em hãy kể tên và xác định các đới thiên nhiên trên thế giới.

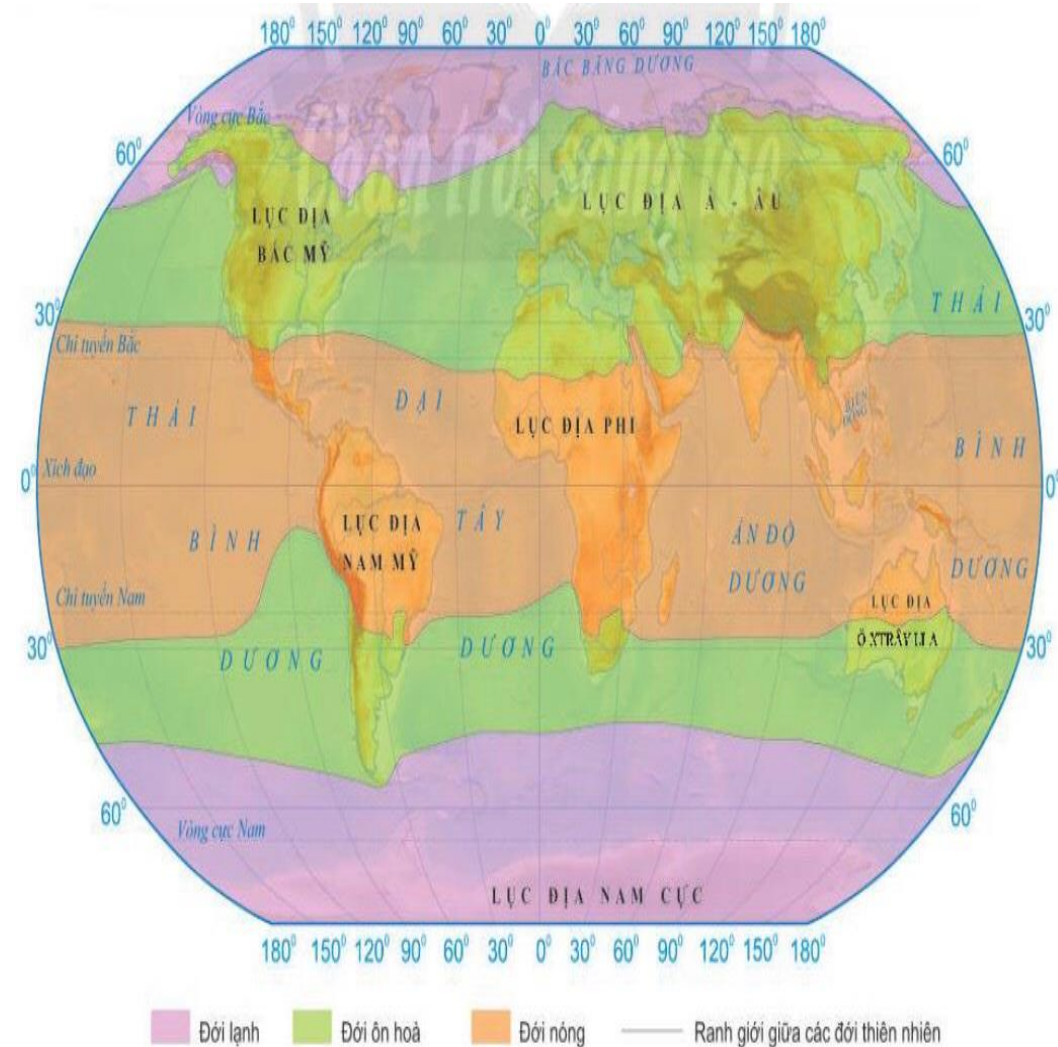
Hình 20.3. Các đới thiên nhiên trên thế giới.

2. Dựa vào lược đồ hình 20.3 và thông tin SGK, hãy nêu đặc điểm của đới nóng, đới ôn hòa, đới lạnh về: Phạm vi; Khí hậu; Thực vật; Động vật.

Đới khí hậu	Đới nóng	Đới ôn hòa	Đới lạnh
Phạm vi	Trải dài giữa hai chí tuyến thành một vành đai liên tục bao quanh Trái Đất	Nằm giữa đới nóng và đới lạnh khoảng giữa hai chí tuyến đến hai vòng cực	Trong khoảng từ vòng cực về phía hai cực
Khí hậu	Quanh năm nóng, nhiệt độ cao, chế độ mưa khác nhau tùy khu vực	Mang tính chất trung gian giữa đới nóng và lạnh, thời tiết hay thay đổi thất thường.	Khắc nghiệt. Quanh năm lạnh, nhiệt độ trung bình và lượng mưa rất thấp.
Thực vật	Phong phú, đa dạng: rừng mưa nhiệt đới, rừng nhiệt đới gió mùa, xa van,...	Thay đổi từ Tây sang Đông (Rừng taiga, cây hỗn hợp, rừng lá cứng, thảo nguyên,...)	Nghèo nàn, chủ yếu là cây thấp, lùn xen với rêu, địa y.
Động vật	Phong phú và đa dạng	Hươu, cáo, chó sói, các loài gặm nhấm,...	Gấu trắng, hải cẩu, cá voi,....

3. Liệt kê các đới thiên nhiên theo châu lục

Châu lục	Đới thiên nhiên
Châu Phi	Đới Nóng
Châu Âu	Đới Ôn Hòa
Châu Nam Cực	Đới Lạnh

Hình 20.3. Các đới thiên nhiên trên thế giới

II. Các đới thiên nhiên trên thế giới

Đới khí hậu	Đới nóng	Đới ôn hòa	Đới lạnh
Phạm vi	Trải dài giữa hai chí tuyến thành một vành đai liên tục bao quanh Trái Đất	Nằm giữa đới nóng và đới lạnh khoảng giữa hai chí tuyến đến hai vòng cực	Trong khoảng từ vòng cực về phía hai cực
Khí hậu	Quanh năm nóng, nhiệt độ cao, chế độ mưa khác nhau tùy khu vực	Mang tính chất trung gian giữa đới nóng và lạnh, thời tiết hay thay đổi thất thường.	Khắc nghiệt. Quanh năm lạnh, nhiệt độ trung bình và lượng mưa rất thấp.
Thực vật	Phong phú, đa dạng: rừng mưa nhiệt đới, rừng nhiệt đới gió mùa, xa van,...	Thay đổi từ Tây sang Đông (Rừng taiga, cây hỗn hợp, rừng lá cứng, thảo nguyên,...)	Nghèo nàn, chủ yếu là cây thấp, lùn xen với rêu, địa y.
Động vật	Phong phú và đa dạng	Hươu, cáo, chó sói, các loài gặm nhấm,...	Gấu trắng, hải cẩu, cá voi, chim cánh cụt,....

BÀI 20: SINH VẬT VÀ SỰ PHÂN BỐ CÁC ĐỐI THIÊN NHIÊN. RỪNG NHIỆT ĐỚI

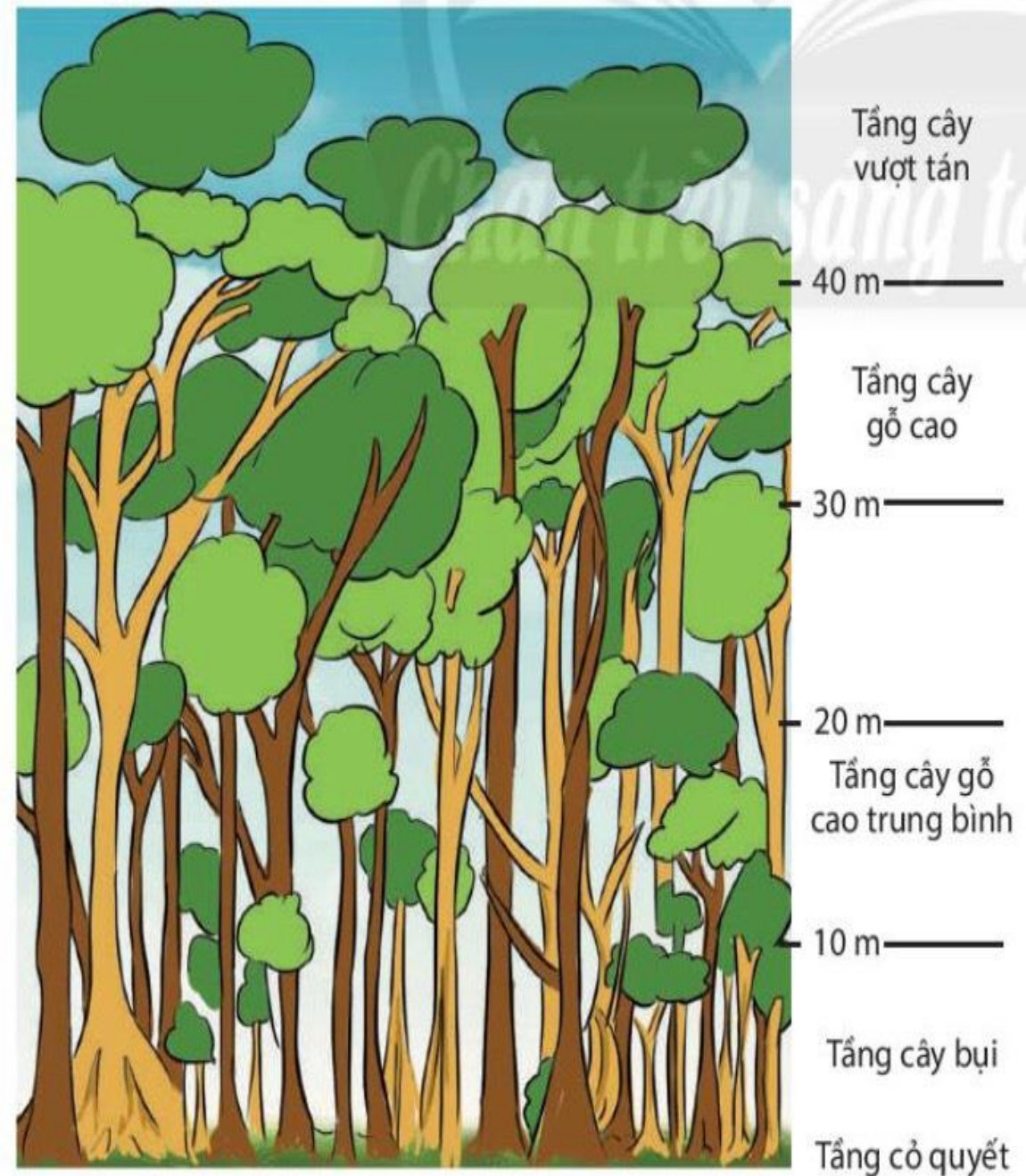
III. Rừng nhiệt đới

III. Rừng nhiệt đới

1. Điều kiện khí hậu ở vùng nhiệt đới như thế nào?

2. Có những kiểu rừng chính nào ở vùng nhiệt đới?

3. Dựa vào hình 20.4, em hãy nhận xét về các tầng cây của rừng mưa nhiệt đới.

Hình 20.4. Cấu trúc tầng ở rừng mưa nhiệt đới

III. Rừng nhiệt đới

1. Điều kiện khí hậu ở vùng nhiệt đới như thế nào?

- Khí hậu nhiệt đới là loại khí hậu đặc trưng bởi nhiệt độ cao quanh năm, trong năm có 1 thời kì khô hạn kéo dài khoảng 3 đến 9 tháng, thường không có sương giá và những thay đổi về góc mặt trời là nhỏ do chúng chiếm vĩ độ thấp. Ánh nắng mặt trời tại các vùng này khá gay gắt. Tuy nóng quanh năm, nhưng vẫn có sự thay đổi theo mùa.
- Thường chỉ có hai mùa: mùa mưa và mùa khô. Lượng mưa trung bình khoảng 500mm đến 1500mm chủ yếu tập trung vào mùa mưa. Lượng mưa thay đổi từ xích đạo về chí tuyến.

III. Rừng nhiệt đới

2. Có những kiểu rừng chính nào ở vùng nhiệt đới?

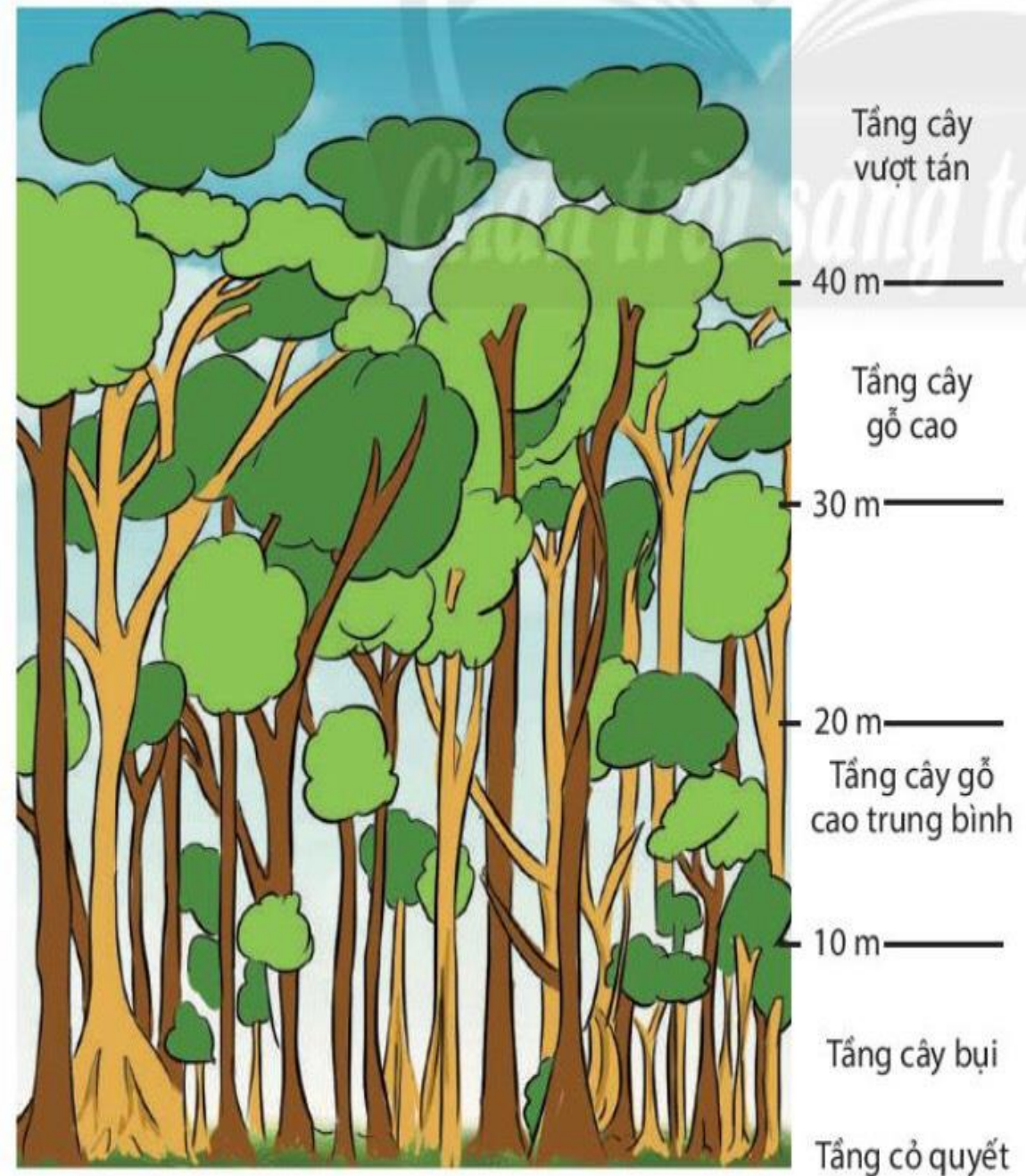
- Rừng nhiệt đới.
- Rừng nhiệt đới gió mùa.
- Rừng mưa nhiệt đới.
- Rừng xen cây rụng lá.

III. Rừng nhiệt đới

3. Dựa vào hình 20.4, em hãy nhận xét về các tầng cây của rừng mưa nhiệt đới.

Rừng mưa nhiệt đới được chia làm các tầng khác nhau, hay còn gọi là lớp, với thảm thực vật được cấu tạo thành một mô hình chiều dọc thẳng đứng từ mặt đất đến tán rừng: tầng cỏ quyết, tầng cây bụi, tầng cây gỗ cao trung bình từ 10-20m, tầng cây gỗ cao từ 30-40m. tầng cây vượt tán có độ cao từ 40m trở lên. Mỗi tầng ba gồm các loài động, thực vật khác nhau thích nghi với điều kiện sống ở riêng tầng đó.

Hình 20.4. Cấu trúc tầng ở rừng mưa nhiệt đới

III. Rừng nhiệt đới

THẢO LUẬN NHÓM (5 phút)

Đọc thông tin mục III trong SGK, thảo luận hoàn thành phiếu học tập:

Rừng nhiệt đới	
Phân bố	
Nhiệt độ TB	
Lượng mưa TB	
Động vật	
Thực vật	

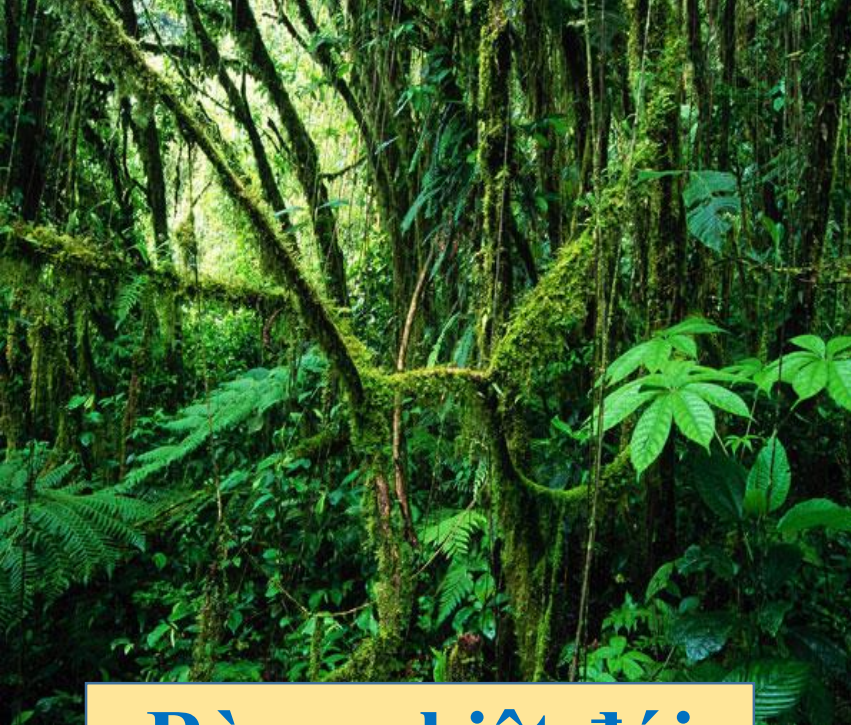
Sự khác nhau của rừng mưa nhiệt đới và rừng nhiệt đới gió mùa:

III. Rừng nhiệt đới

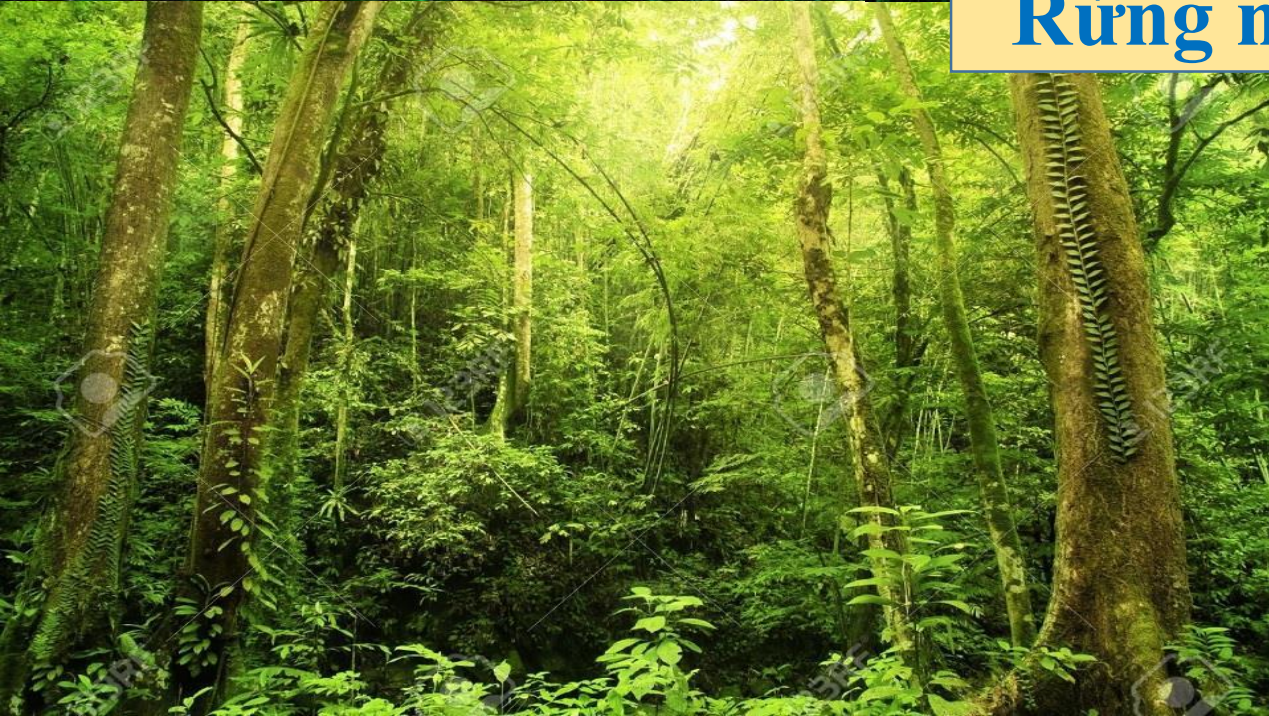
Rừng nhiệt đới	
Phân bố	Từ vùng Xích đạo đến hết vành đai nhiệt đới ở cả bán cầu Bắc và bán cầu Nam
Nhiệt độ TB	Nhiệt độ trung bình năm trên 21°C
Lượng mưa TB	Lượng mưa trung bình năm trên 1700 mm
Động vật	Động vật rất phong phú, nhiều loài sống trên cây, leo trèo giỏi như khỉ, vượn,... nhiều loài chim ăn quả có màu sắc sặc sỡ
Thực vật	Rừng gồm nhiều tầng: trong rừng có nhiều loài cây thân gỗ, dây leo chằng chịt; phong lan, tầm gửi, địa y bám trên thân cây

Sự khác nhau của rừng mưa nhiệt đới và rừng nhiệt đới gió mùa:

- Ít tầng hơn
- Phần lớn cây trong rừng bị rụng lá về mùa khô
- Rừng thoáng và không ẩm ướt bằng rừng mưa nhiệt đới

Rừng nhiệt đới

LUYỆN TẬP

1. Hãy kể tên một số loài sinh vật trên cạn và dưới nước mà em biết.

- Trên cạn: hổ, báo, hươu, ngựa, gà, mèo, sư tử,....

- Dưới nước: cá, tôm, rùa, sao biển, sứa, mực,....

LUYỆN TẬP

Câu 2. Cho biết một số rừng nhiệt đới mà em biết .

- **Rừng A-ma-dôn.**
- **Rừng nhiệt đới ở Madagascar.**
- **Jambi, Daintree ở Queensland,....**

VẬN DỤNG

Em hãy sưu tầm các thông tin về một vườn quốc gia mà em biết để chứng minh sự đa dạng của động vật và thực vật.

VẬN DỤNG

Em hãy sưu tầm các thông tin về một vườn quốc gia mà em biết để chứng minh sự đa dạng của động vật và thực vật.

- Vườn Quốc gia Cúc Phương (hay rừng Cúc Phương) là một khu bảo tồn thiên nhiên, khu rừng đặc dụng nằm trên địa phận ranh giới 3 khu vực Tây Bắc, châu thổ sông Hồng và Bắc Trung Bộ. Những loài thực vật ở vườn quốc gia Cúc phương bao gồm:

- + Ngành quyết thực vật có 31 họ, 57 chi, 149 loài.**
- + Ngành hạt trần có 3 họ, 3 chi và 3 loài.**
- + Ngành hạt kín có 154 họ, 747 chi và 1588 loài.**

VẬN DỤNG

Em hãy sưu tầm các thông tin về một vườn quốc gia mà em biết để chứng minh sự đa dạng của động vật và thực vật.

- **Có sự phong phú về sinh vật, động vật gồm:**
 - + **97 loài thú (trong đó nổi bật nhất là các loài khỉ châu Á).**
 - + **313 loài chim.**
 - + **76 loài bò sát.**
 - + **46 loài lưỡng cư.**
 - + **11 loài cá.**
 - + **Hàng ngàn loài côn trùng.**
- **Đây cũng là nơi sinh sống của một số loài động vật đang có nguy cơ tuyệt chủng cao như Voọc đười ươi, Cây vằn, Báo hoa mai.**

Tạm

Biệt

Thầy

Cô